

Petr Sokol: Mrtvě narozené volby

06.října 2009
www.ods.cz
06.10.2009

Původně jsem měl napsat na toto místo článek o hodnocení volební kampaně. Chtěl jsem se zamyslet nad tím, jak bude gradovat kampaň ODS, odkud berou sociální demokraté stamiliony na téměř celoroční, nepřetržitou volební kampaň, zda Kalouskově nové straně nedojde předvolební dech nebo zda lidovecká kampaň „Dobrý den je, když...“ bude mít také nějakou obsahovou část. Ovšem chtělo by se říct, že člověk míní a Jiří Paroubek mění. Z úvah o volební kampani se stalo zamýšlení nad tím, co vůdce ČSSD přimělo k názorovému veletoci a jaké budou následky jeho rozhodnutí.

Nejednota kvůli sedmi platům

Existuje hned několik teorií o tom, proč vůdce ČSSD otočil stranické kormidlo od předčasných voleb k politickému chaosu. Ta nejprozaičtější z nich říká, že řada poslanců ČSSD nechtěla zvednout ruku pro své rozpuštění. Mělo se jednat zejména o poslance, kteří se ve vnitrostranických primárkách nedostali na volitelná místa. Tito socialističtí politici si asi vzpomněli na slib Jiřího Paroubka, že všichni poslanci ČSSD, kteří podpoří pád vlády, budou zařazeni znovu na čelná místa kandidátky. To se ale nestalo a někteří socialističtí zákonodárci se na osud země začali dívat optikou sedmi měsíčních poslaneckých platů. Paroubkovi se je nepodařilo přesvědčit, a protože nechtěl ukázat nejednotu ve vlastních řadách, která by poškodila jeho pracně živený obraz silného lídra, zatáhl za záchranou brzdu. Jenže asi zapomněl, že tím nezastaví pomyslný vlak s nápisem ČSSD, ale vlak, ve kterém jedou všichni občané ČR.

Peníze pro kraje

I ve druhém možném scénáři pohnutek Jiřího Paroubka jde o peníze. Volby si podle něho nepřáli socialističtí hejtmani, kteří se obávali rozpočtového provizoria a jeho vlivu na rozpočty jednotlivých krajů, v nichž noví vládcí krajů utrácují o sto šest. Paroubek proto musel ustoupit sílícímu hejtmanskému lobby v ČSSD a volby narychlo zablokovat.

Strach z prohry

Největší vliv ovšem pravděpodobně měl vliv třetí: Vedl k tomu, že Paroubkovi popsané tlaky zhrzených poslanců i peněz chtivých hejtmánů zase tak moc nevadily. Hlavní vliv na Paroubkovo rozhodnutí proto můžeme spatřovat v jeho nejoblíbenější literatuře - výzkumech veřejného mínění. Do nich vůdce ČSSD zřejmě nahlédl a zhrozil se, protože vidina, že bude mít ve Sněmovně většinu s komunisty, se začala vzdalovat. Paroubek potřebuje rudo-oranžovou většinu, aby mohl vytvořit menšinovou vládu ČSSD s podporou KSČM a pokud by to bylo početně možné, diktovat dalším malým stranám - KDU-ČSL či dokonce nové Kalouskově straně - podmínky možné spolupráce.

Jenže pohled do aktuálních preferencí těsně před hlasováním o rozpuštění Sněmovny naznačoval, že by po listopadových volbách mohla být možná většinová koalice ODS s lidovci a novou Kalouskovou formací. Navíc si Paroubek mohl spočítat, že mu mohou ve volbách uškodit ještě dva další faktory: Volby se měly uskutečnit jen několik dní před oslavou 20. výročí „listopadu 1989“ a přímo v den výročí Velké říjnové socialistické revoluce. Takové načasování předčasných voleb, vzniklé verdiktem Ústavního soudu, by asi straně, která ve třech krajích vládne otevřeně s KSČM a neztrácí se její podpory pro menšinovou vládu na celostátní úrovni, příliš nepomohlo.

Druhým momentem, který nehrál ČSSD do karet, byl průběh volební kampaně obou velkých stran. Zatímco ČSSD od jara vypotřebovala všechny své populistické sliby, ODS kampaň teprve začínala a zároveň gradovala. Pokud již v tomto okamžiku výzkumy signalizovaly „mrtvý závod“ mezi ODS a

ČSSD a malé strany se zdály dohromady silnější než KSČM, rozhodl se vůdce ČSSD cynicky otočit o 180 stupňů a volby zablokovat.

Destrukce na pokračování

U Paroubka nikoho nepřekvapí, že je schopen ve vlastním zájmu a zájmu vedení ČSSD jakkoli poškodit ČR a její občany. Jeho veletoč bude mít řadu vážných následků. V době hospodářské krize vydal stát zbytečně miliony korun na přípravu voleb a ještě větší částky utratily politické strany.

Jako závažnější se ale jeví dopad Paroubkova veletoce na důvěru občanů v českou politiku jako celek. Paroubek svým postupem, kdy nejprve svrhl vládu během předsednictví EU, následně si vyvzdoroval předčasné volby a ty pak zčistajasna zablokoval, v očích mnoha občanů znevěrohodnil celou politickou scénu. Může se to jevit nespravedlivé, protože ostatní strany se, snad s výjimkou KSČM a skupinek kolem Olgy Zubové a Vlastimila Tlustého, na tomto krkolomném vývoji nijak nepodílely, ale z hlediska občana pochopitelné. Novinka nejnovějšího Paroubkova excesu spočívá v tom, že zatímco při svržení vlády poškodil zejména obraz naší země v zahraničí, nyní zaútočil na její stabilitu a důvěru občanů.

Paroubek cynicky věří, že jeho voliči zapomenou, co provedl. Chladně kalkuluje, že ekonomická krize a nezbytné šetření v hlavách občanů přehluší vzpomínky na letošní šarádu s neuskutečněnými předčasnými volbami, nová Kalouskova strana ztratí dech a okouká se a že zájem o papežovu návštěvu již v červnu nebude hrát do karet KDU-ČSL. Úkolem kampaně ODS je zajistit, aby vůdce ČSSD po volbách v příštím roce zjistil, že se přepočítal, protože cynismus a destrukce má v politice své hranice.

Vyšlo v Listech ODS 6/2009